

Ізмайлов Я. О.,
д.е.н., професор кафедри адміністрування податків,
Державний податковий університет

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

На сьогоднішній день в умовах правового режиму воєного стану необхідно показати внутрішнім і зовнішнім стейкхолдерам (суспільству, інвесторам, закордонним партнерам тощо) не тільки на папері, а й реальну імплементацію Європейських стандартів і практик в розвитку адміністрування податків, яка включає в себе створення ефективних механізмів адміністрування податків, боротьбу з корупцією, підвищення добровільності сплати податків, розвиток партнерських відносин, а також формування справедливих умов оподаткування для всіх платників податків.

Ефективне адміністрування податків за допомогою цифрових технологій має важливе значення не тільки для державного бюджету, але й для загального економічного зростання та добробуту громадян. Покращення системи податкового адміністрування на засадах цифровізації сервісів сприятиме створенню сприятливішого бізнес-середовища, залученню інвестицій, та підвищенню довіри до державних інституцій і держави в цілому.

Впровадження діджиталізованих сервісів адміністрування податків в Україні є важливим кроком у поліпшенні ефективності національної податкової системи, що включає в себе впровадження технологій, які можуть автоматизувати збір і обробку податкових даних, спрощуючи процеси для платників податків та підвищуючи точність і прозорість у зборі податків.

Електронне подання декларацій є ключовим компонентом автоматизації податкових систем. Цей процес дозволяє платникам податків подавати свої податкові декларації онлайн, значно зменшуючи необхідність у паперовій роботі

та часі, який раніше витрачався на ручне введення даних. Це не тільки спрощує процедуру подання для платників податків, але й зменшує ймовірність помилок, що часто виникають при ручному введенні даних.

Автоматизоване визначення податків забезпечує більш точний та об'єктивний розрахунок податкових зобов'язань. Завдяки використанню спеціалізованого програмного забезпечення, податкові органи можуть точніше визначати податкові ставки, пільги та зобов'язання для різних категорій платників податків. Це не тільки зменшує ризик людських помилок, але й забезпечує більшу прозорість та справедливість у податковому процесі.

Подальша інтеграція автоматизованих податкових систем з іншими урядовими системами сприяє більш ефективному управлінню та контролю, дозволяє обмінюватися даними та інформацією між податковими органами та іншими урядовими відомствами. Це підвищує точність даних та допомагає виявляти потенційні шахрайства.

Серед основних перешкод та винуватцем сучасного стану проблем податкової системи є: війна, непрогнозовані зміни урядової політики та інші ризики довгострокових проєктів впровадження цифрових технологій; корупція; опір змінам з боку представників влади, співробітників ДПС та платників податків; відсутність інформаційної роботи про переваги цифровізації і глобалізації з платниками податків і населенням, а також спеціалізованого навчання серед співробітників ДПС обізнаність; дефіцит кваліфікованих податківців, а також спеціалістів у галузі цифрових технологій; сконцентрованість оподаткування не на виявленні резервів для податкового стимулювання, а на стягненні податків; технологічні ризики неправильного функціонування або збоїв у нових системах, особливо на ранніх етапах їх впровадження; ризик кіберзлочинності; бюрократичні процедури та недосконалість законодавства, щодо цифрових технологій, особистих даних громадян та імплементації міжнародного законодавства.

Основними шляхами забезпечення розвитку цифровізації та глобалізації адміністрування податків є: 1. Удосконалення національного законодавства та

імплементация міжнародного законодавства з цифровізації та глобалізації податкових відносин. 2. Інтеграція міжнародних стандартів цифрових технологій та забезпечення збереження та незаконного нерозповсюдження особистих даних громадян. 3. Боротьба з корупцією на всіх ланках влади з одночасним перезапуском судової системи для захисту прав та підвищення довіри платників податків. 4. Формування зрозумілої, гармонійної з системними міжнародними тенденціями стратегії та тактики розвитку цифровізації та глобалізації адміністрування податків. 5. Поступове зниження податкового навантаження та створення системи комп'ютеризованого незалежного чіткого податкового контролю. 6. Формування громадської довіри та підтримки, а також співробітництво з міжнародними організаціями та бізнесом. 7. Сприяння розвитку податкової та цифрової культури серед громадян, особливо дітей. 8. Чітка і зважена реформа ДПС та інших контролюючих органів для покращення податкової системи України та забезпечення стабільності фінансів країни. 9. Формування та впровадження в дію комплексу податкових стимулів для розширення активності бізнесу. 10. Антикорупційні заходи та відкритість роботи ДПС. 11. Постійне неперервне навчання та розвиток персоналу ДПС. 12. Забезпечення умов для цифровізації та діджиталізації відносин держави і громадян.

Отже, процес адміністрування податків в Україні пов'язаний з численними проблемами, які потребують вирішення. Доведено, що вектор стратегії вирішення існуючих проблем в адмініструванні податків повинен йти через цифровізацію, діджиталізацію та комп'ютеризацію відносин держави та громадян, з обов'язковим врахуванням сучасного глобального досвіду розвинутих країн світу у цій сфері.